

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy órára 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmertetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

Ártatlanság.

(A földművelési tárcza.)

Szeged, május 4.

Nincs a világon ártatlanabb ember, mint a magyar földművelésügyi miniszter. Jobban mondván, nincs az alkotmányos államokban tehetetlenebb miniszterium, mint a magyar földművelésügyi kormány. Csaknem végzet-szerűnek tetszik, hogy bárki jött még e tárcza birtokába, oly ártatlan ember lett, mint a husvéti bárány, oly tehetetlen, mint a gyermek.

Különös, de következetes megnyilatkozása ez a sorsharagnak, melylyel a magyar földművelésügyi minisztereknek meg kell küzdeniök. Derék, jóra való hazafiak sorba szánandó helyzetbe jutnak e tárcza vezetésével. Ott volt a jó Kemény Gábor, a nagy agrárius Széchenyi Pál és itt van most Bethlen András, akiről szintén azt állítják, hogy szeretne valamit tenni.

Ha nem tudnánk ezen miniszterium egyforma történetének következetes menetét, keresnünk kellene az okát, miért nem bírnak vele boldogulni áldozatai; mert csakugyan még minden miniszter áldozata lett ennek a tárczának, vagyis inkább az ezen tárcza ügykörébe bepenészedett régi rossz szokásoknak.

Magyar köntösbe öltözött németes theoriák, a gyakorlatba át nem vihető kathedrai vezéreszmék uralják az osztályokat. Megmérhetetlen bőkezűség

egy-egy osztályban, koldus szegénység a másikkban. A lótenyésztés Dárius országának való, az erdészeti ügye valamely végeladást rendező konzorciumnak; a tulajdonképeni földművelés megépen annak az osztálytanácsosnak, aki azt minden miniszter rovására, egy negyedszázad óta nyomorgatja. Különben a miniszterium ezen osztálya már sok idő óta gazdátlan áll, mert a szokásos miniszteri tanácsos vezető helyett az ezeroldalu osztálytanácsos vezeti az ügyeket.

Ellenségei sem tagadhatják meg ezen osztály vezetőjétől a hat embernek való munkásságot. De hát mi köszönet lehet abban, ha ő itt, ott, amott és mindenütt jelen van, de azért sem teljes hatásköre nincs, sem azon ereje nem lehet, hogy a sokoldalú kérdéseket mind elláthassa. Közében van a mezőgazdasági közigazgatás, gyakorlati közintézkedés, a szakirodalom és szakoktatás ügye. Száz meg száz kényes kérdésben ő képviseli a miniszteriumot, gyakran a nagyfejű és még nagyobb vagyonu agrárius vezérekkel birkózik, a társadalmi téren, az egyesületekben, gyűlekezetekben és a sajtóban

És ez egy ember tevékenysége jellemzi az egész tárcza élehetlenségét. A főleg mezőgazdasággal, tulnyomóan földműveléssel foglalkozó nemzet legfőbb életága egy szegény szürke osztálytaná-

ben születettek meg s nem évtizedeken keresztül készültek, furva, faragva, gyártva, tollrágás, idegeskedés és agyvelővégekiszáradás közben.

Minden vidéken, táborban, tábortüznél más-más dalok hangzottak föl.

Ki volt szerzőjük? ki költőjük? s e költőket ki tanítá verselésre a jó istenen kívül? azt nem lehet tudni.

A hazafias láz, a lelkesedés hevében egy-egy nótát fölkapott ma a falu legénysége s holnap már vitte a szellő szárnyain a Tisza-Duna partjaira szanaszét.

Ezeket a dalokat az egyszerűség, a közvetlenség jellemzi. A magyar népnek az az utánozhatatlan sajátossága ez, melynél a dal gondolatmenete mindig tiszta, egyenes, a forma azonban néha biczeg. A dal úgy ad elő mindent, ahogy azt hazafias lelkesedésében, a pillanat hevében, — örüljön bár vagy fájjon az, amit mondani akar, — képes lepergetetni szívének orsójáról.

Megengedem, hogy a kifejezések néha néha durvák, nem szaloniasak. Majd ismét gunyoros élű, frivol, sőt esetről-esetre elkeseredetten nyeglének is mondhatni egyet-egy közlők, de azért e népdalok varázsai mindig jellemzők.

csos kezébe van letéve. Ez a helyzet.

A törvényhozás már évek óta láthatja ezt az idélen harcztót és nem tud rajta segíteni. És e mellett lábra kaptak azon miniszteriumban a nagy elméletek, megszűnt a gyakorlati irány egészen.

Mindemellett még mindig nagyobb és nagyobb ügyek megoldásának égető szükségai merültek föl, új nagy teendők kerültek a nevezett miniszterium ügykörébe. Ott van a folyam- és belvizeszabályozás végtelen kérdése. Ott van a tultengett, félig holt nagybirtokok által megzavart magyar mezőgazdasági birtokviszonyoknak az egész nemzeti munkásságot befolyásoló kérdése. Ezzel kapcsolatosan a fajerősítés, benépesedés, telepítés, illetve a kivándorlás kérdése.

Ha nem hiányzanék is a jóakarát a magyar földművelésügyi miniszterekben, minden más szükséges kellék hiányzik a nagy kérdések megoldásához.

A képviselőház most foglalkozik e tárcza költségvetésével. Nem is meri kérdezni senki, hogy mit fog tenni e megrögzött baj orvoslására. A kormánytól meg épen nem kérdezhetni ezt. Mert ugyilátszik, hogy ez a tárcza csak a nemzeti génusz kegyében él még, de a megcsontosult valóság világában, a reális korszak rögzös ösvényén botorkálva csötlük-botlik. És nem

Tudom igen jól, hogy nehéz földadatot tüzttem magam elé akkor, midőn a szabadságharc dalainak összegyűjtésére vállalkoztam. Az is magától értetődik, hogy az általam közölt gyűjtemény — ép a földadat nehézsége miatt nem teljes.

Amennyire tölem telt, én iparkodtam e dalok virágos mezejét teljesen letarolva, csokorba fűzni. Örülni fogok, ha az ország különböző vidékeiről egyesek nyilvánosságra hoznak olyanokat, melyeket én nem közlök.

És ép ezért nemcsak a valódi becsesei bíró, de úgy külsőleg, mint belsőleg egyaránt gyöngébb dalokat is beleillesztém e koszoruba.

Ismétlem azonban újra, hogy az bizonyos, miként e dalok legnagyobb része nem iskolázott ember műve, hanem a nép ajkán termett. Tanuskodik erről némelynél a kompozíció lazasága, a tulságos naivság, vagy terjedelmesség.

Ép azért az olyat, mint például az „Ős Buda gyermeke föl szaporán!” melynek szerzőjét ismerjük, föl sem vettem a gyűjteménybe.

Véleményem szerint a legszebb, legzamatosabb dalok a Dunántul termettek.

„SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

A szabadságharc dalai.

Irtá: Hentaller Lajos.

Azokat a dalokat gyűjtöttem én évek óta, melyek abban a korban termettek a nép ajkán, amidőn, ha két fia volt az édes anyának s „kivánta a haza tőle”: „Az egyiket megsiratta — a másikat odaadta — s ment a gyermek ment: Előre!”

Mert termett am akkor nótá sok! Hogyne termett volna a negyvennyolcas lázas időkben a nép ajkán, midőn a szabadságtól első termékeinek egyike szinte hazafias dal volt: „Talpra magyar, hi a haza!”

Ha ennél többet s egyebet sem irt volna a nép koszorus költője, akkor is halhatatlan marad. Meg lett volna neve akkor is örökítve ép úgy, mint a Marseillaise költője: Rouget de Lisle.

A nemzet egyhangú lelkesültsége folytán fölhangzottak országsszerte a hazafias dalok. A dalnok a nép érzelmeinek tolmácsolójává lön, s minden egyes dalból a népérzület sugárzik ki, mint a sziklák közül a kibugyogó kristálytisza forrás.

Ezek a dalok jobbára a pillanat hevé-

átja be még mindig a „bölcse” kormány, hogy ennek az „ártatlan” tárczának nagy ártatlansága végzetes kárára van a magyar közgazdaságnak.

Bírói kinevezések. Ö felsége Veréczy Gyula máramarosszigeti járásbírói albirót az ottani, Saághy Ferencz ó-becsei járásbírói albirót és dr. Perczel János szegedi ítélőtáblai tanácsjegyző albirót az újvidéki törvényszékhez bírákká; továbbá dr. Szagmeister Lajos szombathelyi törvényszéki jegyzőt a kiskőrösi, dr. Pazár Zoltán miskolci törvényszéki jegyzőt a korponai, dr. Korponay Sándor temesvári törvényszéki jegyzőt a nagyszentmiklósi, Linker István nagy-bittsei járásbírói aljegyzőt a csaczei és végül dr. Vályi Sándor budapesti gyakorlóügyvédet a mezőkövesdi járásbíróshoz albirákká nevezte ki.

Az új vízvezetési terv.

Szeged, máj. 4.

A vízvezetési bizottság csütörtökön délután tartandó ülésén egy nagyfontosságú terv fog tárgyalatni, mely a szakkörök nyilatkozata szerint végre hivatva van a nagyérdekű kérdést végleg eldönteni. Mint értesülünk, a tervezet Tóth Mihály városi főmérnök és Stelczel Frigyes m. kir. államvasuti felügyelő közbejötté mellett Magyar Endre városi osztálymérnök által állított össze, s azt a következőkben közöljük:

A Grahn-féle terv kiépítésének két lényeges akadálya volt, úgy mint:

1. a tápanyag kérdése egyetemben a Tiszavíz szűrésével,
2. az elviselhetetlen nagy befektetési költség s ezzel kapcsolatban a nagy főtartási költség.

Az új tervezet mindkét irányban megoldást tartalmaz.

A tápanyag kérdésében egyszerűen akként, hogy az egész vízvezetékét ártézi kutakra alapítja, miután az újabb kísérletek kétségtelenül igazolták, hogy az ártézi víz közegésszégügyi, technikai és gazdasági szempontból semmi kívánni valót sem hagy fenn.

A költségapasztást pedig az által, hogy a Grahn-féle rendszertől teljesen eltérően a hálózat táplálását két részre osztja és központi telepeket állít föl.

Ime egyike a legsikerültebbeknek:

Szép világa a magyarnak,
Mostan negyvennyolczt innak,
Magam is el fogok menni,
Nyalka honvéd fogok lenni.

Paskát veszek a vállamra
Kardot kötök oldalamra,
Megmutatom a muszkának,
Magyarok hogyan csatáznak.

Megálljuk mi a helyünket,
Nem hagyjuk el vezérünket.
Ott láttuk a Tisza patján,
Futamodott a szervíán.

A Szent-Tamás erős helység,
Körülfogta az ellenség.
Ne féljete magyar lányok,
Nem jönnek a szervíánok,

Perczel Móricz katonája
A falakat mind megmászta
Muszkát, ráczot és németet,
Mindent pokolba kergetett.

Perczel Móricz arany csillag,
Ott Szent-Tamás alatt ballag,
Sirogatja halottait,
Kossuth Lajos katonáit.

A következőkben szintén a szerbekkel van a költőnek baja, — hanem itt „szervíán vitéz” alatt minden valószínűség sze-

Nevezetesen elvül fölláttja, hogy az I. kerületben (Tisza Lajos köruton belül) és a II. kerület (két körut közt) lakotabb részeiben 25 méteres nyomású központi telepből mesterséges gépnomással táplált vízvezeték építtessék, ellenben a város ezentul levő III-ik zónájában 7 új ártézi kut furassék, melynek természetes ereje 3—4—5 nyílt kifolyót táplál, e kifolyók saját vezetékekkel ellátva, akként hálózakk be a várost, hogy egy kifolyó távolsága a másiktól seholsem nagyobb 200 méternél.

A III-ik zónának ily módon történő ellátása helyes és könnyen megérthető, az itt lakók inkább bizonyos kényelmi igényekről mondanak le, semminthogy egy nagynyomású vízvezeték követelése által annak költségeit óriási módon fokozzák s annak főtartását elviselhetlenné tegyék s nyilván bizonyos, hogy a sűrűn egymáshoz közel levő nyílt kifolyók a III. zóna lakóinak minden igényeit kielégítik.

Fontosabb és érdekes megoldás az, ami az I. és II. kerület vízvezetékére vonatkozik. Itt a tervezet azt javasolja, hogy a központi telep valósággal a város szívében állíttassék föl. Mik ennek előnyei?

1. A lehető legrövidebb s így legolcsóbb csőhálózat s hatványozott mértékben azért, mert ép a nagy átmérőjű csövek apasztanak;

2. a nyomás egyenletesen oszlik meg, legkevesebb a surlódási stb. vesztett munka,

3. a hálózatok központjában feküdván, annak felügyelete is legolcsóbb.

Ezek röviden azon előnyök, melyek egy központi telep létesítéséből folynak.

A hálózat szétosztásából folyik azon körülmény, hogy a város által szükségelt viznek teljes mennyiségét nem kell 25 méter magasságra emelni, hanem csak azon mennyiséget, mely az I. és II. kerület nagy nyomású vízzel ellátandó lakossága részére szükséges. Ebből kifolyólag tehát nemcsak a vízszolgáltatási munka lesz olcsóbb, mert kevesebb, hanem a befektetési tőke is a kisebb vízmennyiségre jelentékenyen kevesedik.

Az I. kerületben lakik a tavalyi népszámlálási adatok szerint 6006,
a II. kerületben lakik 13,866,

összesen 19,872,

tehát 20,000 lélek. Ha 24 óránként és fejenként a nagyobb városokban szokásos 100 literre számítjuk, kell naponta 2000 köbméter, mely a szükségletet bőven fedezni fogja.

A legközelebbi 50 évre előre számítva, ha a legkedvezőbb népeségi viszonyokat vesszük is föl, a lakosság többel, mint

rint Jellasich horvátjaira gondol, mert e dal szintén dunántuli:

Kiskanizsán a víz mellett

A szervíán vitézkedett,

Sok ott hagyta koponyáját,

Sok elhordta az irháját,

Éljen a magyar!

Kuttorinál magas árok,

Ott vannak a szervíánok,

Éles kés van a kezükben,

Vörös sipka a f-jükben,

Éljen a magyar!

Ne félj ne félj magyar leány,

Nem rabol el a szervíán,

Perczel Móricz katonája,

A nadrágjából kirázza,

Éljen a magyar!

Az alábbi dalt akkor énekelték szélteben az országban, midőn 1848. nyarán a magyar kormány kiadta a rendeletet az első tiz honvédszászlóalj föllállítására.

Most nyílik a szelid rózsza bimbója,

Ki van tűzve édes hazám zászlója,

Sok szép ifju fölesküszik alája,

Ezt kívánja most a magyar hazája.

Már magam is katonának beállok,

Legalább majd megsiratnak a lányok,

Ne sirjatok honszerető leányok

Kedvesteknél drágább legyen hazátok!

(Folyt. köv.)

50%-al e már jobbadán kiépült városrészekben szaporodni nem fog, vagyis legkedvezőbb esetekben lesz a lakosság száma 50,000 s az általa igényelt vízmennyiség 3000 köbméter. Ebből nyíltan következik, hogy a nagynyomású vízmű jelenleg 2000 köbméterre építendő ki akként, hogy az fokozatosan 3000 köbméterig fejleszthető legyen.

Ez a másik fontos elv.

De a kivitelnél is lényeges megtakarítások vannak. A központi telep a Stefánia sétánnyal szemben vagy a mellette levő telekre terveztetik. A 2000 köbméter víz 3 ártézi kutból pár 700 kbm. fedeztetnék. Az ártézi kutak a pénzügyi palota és hid közti tereken, sétányon furatnék s vizök összeveztetnék a központi telepbe.

A hálózat tulajdonképeni táplálását egy viztorony eszközölné, ez is egy lényeges eltérés Grahn-tól. A viztorony pedig a Stefánia kioszkra terveztetik, o y kivitelben, mint azt Grahn tervezi. Nevezetesen a kioszk mellett tett talaj és alapvizgálatok, valamint a kioszk boltozatainak megvizsgálása után kiderült, hogy a kioszk alapja elegendő nagy és erős egy viztorony hordására. És azon szerencsés körülménynél fogva, hogy a központ mellett fekszik s felhasználása esetén mintegy 25,000 frt költség megtakarítható, kiválóan alkalmas, a viztorony elhelyezésére, annyival inkább, mert ezáltal a város is szépiészeti tekintetben sokat nyer s a szűk kioszk-vendéglő is meg bővíthető.

A hálózat nagyban és egészben azonos a Grahn által projektált hálózattal, azon különbséggel, hogy a csövek szűkebbek, miután itt az eliszaposodás és elgümösödésre számítani nem szükséges és fölszerelvényekben a költségapasztás céljából valamivel kevésbé gazdag.

A költségek a következők oszlanak meg:

I. és II. ker. részére víztermelés	45,000 frt.
III. központi telep építkezés	21,000 frt.
" " felszerelés	80,000 frt.
Viztorony fölszerelés	45,000 frt.
I. ker. csőhálózata és szerelvény	47,000 frt.
II. " " " "	70,000 frt.
III. ker. " " " "	25,000 frt.
	31,500 frt.
Összesen	362,500 frt

volna azon összeg, melynek keretében az új vízvezeték fölépíthető lenne.

A főtartási költség pedig 11—12,000 frtra rug.

Ezek alapján tehát az évi törlesztést és főtartást 30,000 frtra téve ez volna azon összeg, melyet az évi hozzájárulási díjakból fedezni kellene, ez pedig azon összeggel szemben, melyet a Grahn-féle alternatíva bármelyikénél évente legalább 6000 frtra kellett venni, oly lényegi különbözet, mely reményt nyújt arra, hogy a város mig egyrészt tisztta, egészséges ivóvízzel elláttassék, másrészt a teher megfelelően a városi polgárság helyzetének.

A keresk. és iparkamarából.

Május havi ülés.

— máj. 4.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma délután 4 és fél órakor tartotta meg május havi teljes ülését Gál Ferencz elnökllete alatt.

Jelen voltak az ülésen: Rainer Ferencz, Weiner Miksa alelnökök, Balogh Ferencz, Csányi János, Gál Kálmán, Grasselly László, Kass János Köszeghváry Lajos, Kun Bertalan, Lichtenberg Mór, May R. Miksa, Obláth Lipót, Polgár Imre, Pósz Alajos, Szarvady Lajos, Tóth Béla beltágok; Megyelka József (Hmvásárhely), Lendvay Antal (Szabadka), Husvéth István (Zombor), Nagy Lajos (Ó-Kanizsa) kültágok. Dr. Rósa Izsó levelező-

tag. Kulinyi Zsigmond titkár, Bakay Nándor másodtitkár.

Elmaradásukat kimentették: Horváth Lajos, Ligeti Sámuel beltagok és Száraz Nagy Sándor hmvásárhelyi kültag.

Grál Ferencz elnöki jelentéseivel kezdődött az ülés.

Előterjesztette mindenkélt a kereskedelmi miniszter leiratát, mely szerint a miniszter vette a kerület 1891. évi közgazdasági viszonyairól szóló jelentést és értesíti a kamarát, hogy az évi jelentésben foglaltakat tanulmányoztatván, óhajait lehetőleg figyelembe, konkrét javaslatait pedig tárgyalás alá fogja venni.

Előterjesztette aztán az elnök Csáky Albin gróf leiratát, melyben a kamarának elismerő köszönetét fejezi ki azért, hogy az újvidéki női kereskedelmi tanfolyam céljaira 50 frtot adott.

Kulinyi Zsigmond titkár terjeszti elő erre jelentését a kamarai iroda április havi tevékenységéről. Kiemeljük ebből, hogy április hó folyamán az iktatóba érkezett 636 ügydarab, a kamarai iroda pedig kiadott 1320 darabot.

Az ülés tárgysorozata ezuttal nem volt nagy terjedelmű, mivel a mult ülés csak ápr. 13-án tartott.

Tudomásul vette a kamara a kereskedelmi miniszter leiratát arról, hogy amit a marosvásárhelyi kamara kívánt, de aminek kivihetlenségét a szegedi kamara márczius ülésében már maga is konstata, a kereskedő tanoncok főlzabadítása nem tehető függővé az alsófoku kereskedelmi iskola harmadik osztályának jó eredményü elvégzésétől.

Azonkép tudomásul vette a teljes ülés Baross miniszter leiratát arra a fölterjesztésre, melyet a szegedi ipartestület kérésére tett a kamara a fegyenczipar korlátozása ügyében.

Ezt a fölterjesztést a kereskedelmi miniszter közölte volt az igazságügyminiszterrel és ennek válaszát küldi meg a kamarához. A válasz az, hogy a rabokat okvetlenül foglalkoztatni kell munkával, hogy azonban „a rabipar terjedelmére vonatkozó legújabb adatokból az tűnik ki, mikép a fegyenczipar tényleg nem okoz a hazai iparnak oly versenyt, amint az az iparos körök által általában föltüntetetik“.

„Ugyanis — így szól a leirat — 66 törvényszéki és 321 járásbírósi fogházunk közül csak 62 törvényszéki és 9 járásbírósi fogházban üzetik ipar és a 71 fogház közül is 67-ben az elítéltek munkáltatása legnagyobb részt csak kosárkötésből, tűz-vessző-vágásból, szalmagyékény- és nád-fonásból áll, melyek a hivatásszerű iparosoknak versenyt általában nem okoznak.“

A szegedi kamara által előadottakra áttérve, az igazságügyminiszter következőket közölte a kereskedelmi miniszterrel:

„A szegedi kerületi börtön iparüzletében elvállalt magánmegrendelések összes értéke az igazgatóságnak m. évi augusztus 22-én 2822. sz. a. tett jelentése szerint évenként 6612 frtra rug ugyan, de a megrendelések nemcsak helybeliek, hanem távoli vidéken lakóktól is érkeznek. Különben az igazgatóság a szabad ipar kiméltése céljából ezen intézeinél is tett intézkedéseket, nevezetesen a rabokat olyan készítmények előállításával is foglalkoztatja, melyek a szabad ipart alig érintik — (papírzacskó készítés, továbbá kevésbé cultivált iparágak: gyékény és szatyor-fonás) és oly nagyobb megrendeléseket vállal, melyek a kis forgalmi tőkével rendelkező iparosok munkaképességi körét meghaladják.“

„Ezeknél fogva — így fejezi be leiratát a kereskedelmi miniszter — s miután az igazságügyminiszter kijelentette azt is, hogy a fegyencmunkának szabályozása körül a hazai ipar jogosult érdekeit mindig figyelembe veszi, s valamint eddig, úgy ezután

is hajlandó az e részben nyilvánult és alaposoknak is bizonyult felszólamlásokat mindenkor méltányolni s azok orvoslásáról gondoskodni, — részéről ezidőszert különös intézkedés szükségét felforgogni nem látom“.

Elfogadta a teljes ülés a Zenta-város vásártartási szabályrendeletére vonatkozólag a közös bizottság javaslatait és így értelemben ad véleményt a kereskedelmi miniszternek.

Az ipari szaktanitók ösztöndíjaira fölterjeszti a kamara Füleki József, Koncz Sándor szegedi, Mendly Károly vásárhelyi tanárok és Varga Imre szentesi műtázasas folyamódásait.

Tudomásul vette a teljes ülés az elnökség azon jelentését, hogy fölterjesztést tett a Budapestről Szeged felé induló esti gyorsvonalat újabb forgalomba helyezésére.

Pártoló fölterjesztést határozott el a teljes ülés a miskolczi kamara azon kérése mellett, hogy a vasuti forgalmi adatok díjtalanul bocsáttassanak a kamarák rendelkezésére.

Napirenden kívül két ügyet tárgyalt még le a teljes ülés. Kivételesen 50 frt tanpénz-ösztöndíjat szavazott meg a szegedi női kereskedelmi tanfolyam egy jeles látogatójának, elnök kimondván azonban, hogy ily kérvényeket jövőre csak mindenkor a tanév kezdetén fog tárgyalni.

Végül elhatározta a teljes ülés, hogy képviselteti magát a hmvásárhelyi ipar-egylet 25 éves fönnállásának megünneplésén, mely alkalomra az egylet május 8-án rendez disz-gyűlést. A kamara részéről az ünnepélyre Balogh Ferencz, Kass János beltagok, Nagy Lajos kültag és Kulinyi Zsigmond titkár küldettek ki.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— május 4.

Ülés kezdete 10 $\frac{1}{4}$ órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Josipovich Géza, Molnár Antal, Szederkényi Nándor.

A kormány részéről jelen vannak: gr. Szapáry Gyula, gr. Bethlen András, Josipovich Imre, gróf Csáky Albin.

Miklós Ödön betérjeszti a közgazdasági bizottság jelentését a Szerbiával ideiglenesen kötött kereskedelmi egyezmény hatályon kívül helyezéséről.

Napirendre fog tüzetni.

A napirenden van a földművelési tárca költségvetése.

Hajós József nagyon sovány eredménynek látja azt, a mi a földművelés ügyében történt. A mezőrendőrségi törvény már két esztendeje tárgyalatott a gazdasági egyesületekben s ma sincs a ház előtt. A vizjogi törvény revíziójával is a közigazgatás államosításáig akarnak várni. E tekintetben szívesen lemond a junctumról.

A földművelésügyi miniszter gazdasági felügyelőket akar kinevezni, ettől várja a gazdaság fejlesztését. Ő nem látja be, hogy mi szükség van egyáltalában ezekre az urakra. Célravezetőbb lenne a gazdák bizonyos autonómikus szervezete, melynek legfelső fokán a gazdasági főtanács állana, mely szakkérdésekben véleményt adna a kormánynak.

A lótenyésztésnek meg van az eredménye, de ez sem áll arányban a költségvetésben ráfordított összegekkel. Szívesen elismeri a földművelésügyi miniszter buzgókodását egyes apróbb intézkedések terén, de nem erre van szüksége Magyarországnak. (Helyeslés a balon.) Ő szélesebb alapra fektetett gazdasági politikát kíván. Ennek tényezői a termelés jobb kihasználása, a birtokviszonyok rendezése, a gazdasági munkások sorsának biztosítása.

A földműves osztályra nézve kedvezőtlennek tartja a birtokok nagy elapítását, mert van egy bizonyos minimum, mely alatt a föld sikeres megművelése lehetetlen.

A gazdasági szakoktatás hibájának tartja, aminek nem az oktatás az oka, hogy éppen a gazdák fiai nem mennek oda, csak a kik gazdatiszté akarnak lenni. Ezt a miniszter a tervezett téli tanfolyamok által sem fogja elérni.

Csigó Pál a filloxera által kipusztított nép érdekében szólal föl; azt hiszi legjobban a dohánytermelés által lehetne a szőlőt pótolni. A költségvetést elfogadja.

Uray Imre elismeri a miniszter jóakarát, a ki e rövid idő alatt nem tanulhatott bele a földművelés sokféle ágazó ügyeibe.

A méntelepeket csakis úgy akarná fenntartani, hogy keretül szolgáljanak a lótenyésztésre, de ne legyenek önálló lótenyésztő telepek.

Ajánlja a miniszternek, hogy minden megyének adjon ezer forint szubvenziót faiskolák létesítésére. Minthogy nem lát földművelési politikát a kormány részén, nem fogadja el a költségvetést.

Münnich Aurél fölvilágosítást kér az iránt, hogy a miniszter által tervezett klimatikus helyek nem-e fognak a már meglevő fürdőknek és gyógyhelyeknek konkurencziát csinálni. A költségvetést elfogadja.

Bujanovics Sándor tapasztalatai alapján mondhatja, hogy a gazdasági válság igen nagy a felvidéken. Sáros, Zemplén megyék kis és középbirtokosai pusztulnak. Az amerikai kivándorlás nem válik az ország hasznára. Aki fölpenézelve visszatér, az olyan elvekkal szaturálva jön haza, melyek itt csak károsan hatnak. Kevésli az állattenyésztés céljaira fölvelt összegeket.

Ő előtte nem közönyös az, hogy ki a birtokos, csak az adó folyjék be. A felvidéken a régi birtokosok képezik a magyar, az államföntartó elemet. Égető szükség tehát, hogy a felvidéken a földbirtokok magyar kézben legyenek. Ha kell, állami támogatással kell őket megmenteni.

Gr. Bethlen Balázs kéri a minisztert, hogy a nép gazdasági oktatásáról és a birtokrendezésről behatóan gondoskodjék. A költségvetést elfogadja.

Makfalvy Géza nem látja arányban a földművelésre költött összegekkel a csekély haladást. Midőn azt látjuk, hogy a birtokos osztály folyton fogy, akkor okvetlenül kell orvosolnunk a bajt. A tulságos latifundiumokat meg kell szüntetni. Az a baj, hogy külföldi tőkepenészek nagy birtokot vásárolnak s a nemzet tőkéjét kevesbitik, mert a jövedelmet kiviszik. A kisgazdák megmentése a legfontosabb földadat.

Ezután következett O n o d y interpellációja a leégett Rakamaz ügyében, hogy minő intézkedést fognak tenni, hogy a vasuti mozdonyok ne fenyegezzék állandóan tűzveszélylyel a községet? Nem kevesebb, mint négy miniszterhez van intézve az interpelláció.

Gromon Dezső államtitkár a beteg honvédelmi miniszter nevében válaszol Thaly Kálmánnal a debreczeni affairben. A miniszternek tudomása volt arról, hogy egy közös hadseregbeli tiszt Debreczen város piacán egy közhonvédet háromszor arcul ütött állítólag azért, mert nem szalutált neki. A miniszternek erről jelentést tettek, de további intézkedés szüksége nem forgott fönn, mert a jelentésben meg volt mondva, hogy az illető tiszt kiléte kipuhatoltatott s ellene a vizsgálat szabályszerűen megindított.

A vizsgálat a szokottnál hosszabb ideig tartott, mert egyrészt nem tudták mindjárt, hogy ki volt az illető tiszt, másrészt pedig a közhonvéd maga is oly ellenmondásokba keveredett, hogy több kihallgatás és szembeállítás vált szükségessé. A vizsgálat most már be van fejezve s az illető tisztet megbüntették. A tiszt beismerte az elkövetett szabálytalanságot s a fölött sajnálkozását fejezte ki. Hogy az illető tiszt nem akarta a honvéd bántalmazásával a magyarokat sértetni, annak legeklatásabb bizonyítéka az, hogy az illető maga is magyar szülők gyermeke. Különben a tisztet fegyelmi uton tiznap szobafogságra ítélték. Kéri a válasz tudomásul vételét.

Thaly Kálmán újból elmondja az esetet a hangsúlyozza, hogy a tiszt, ki a szalutálni elmulasztott közhonvédet az előállításán kívül még tettelesen is bántalmazta, a legszigorubb büntetést érdemelte volna. Szinte nevetséges az az állítás, hogy a közhonvéd kihívóan viselkedett volna a tiszttel szemben, nem úgy vannak nevelve a szegény közhonvédek. Az a tiszt megérdemelte legalább is annyit, hogy nevét tegyék a közzé. A választ, ha az illető tiszt nevét az államtitkár megmondja, tudomásul veszi, bár a tíz napi szobafogságot igen enyhe büntetésnek tartja. Ha a tiszt nevét titokban tartják a választ, nem veheti tudomásul.

Gromon Dezső államtitkár szerint akkor, midőn a tiszt a történetek fölött sajnálatának adott kifejezést s még külön büntetést is kapott, másodszor is megbüntetni nem lehet. (Zaj és ellenmondás.)

Thaly Kálmán utal arra, hogy a közhonvéd neve is nyilvánosságra került, mondják meg tehát a tisztét is. (Zajos helyeslés.)

A ház többsége a választ tudomásul veszi.

Horváth Gyula fölkel s fölkiált: **No hát én azt a névtelen tisztet disznó gazembernek mondom. Majd megnevezi magát.** (Zaj. A szélsőbalon éljenzés.)

Ülés vége 2 óra 30 perczkor.

Ujdonságok.

— máj. 4.

Tájékoztató.

Május 8-án. Az Egyetértés munkás betegsegélyző egyet rendkívüli közgyűlése **Kőrösy Lajos** vendéglőjében.

Május 9. Fehér-kereszt egyet d. u. 4 órakor választmányi ülést tart a székepült bizottsági termében.

— **József főherczeg és Radetzky.** Érdemes hír jutott el a bécsi Radetzky-szobor leleplezése alkalmából a magyar tengerpartról Szegedre. Tudvalevő, hogy a szoborleleplezési bécsi ünnepélynél, a melyre a képviselőházból is menének el bizonyos tizenkét magyarok, meglehetősen föltűnést keltett, hogy a magyarok népszerű főherczege, a magyar honvédség patronusa nem volt ott jelen, a hova pedig Fejérváry rendeletileg fölparancsolta a magyar honvédség és csendőrség főbb tisztjeit is. Vett értesülésünk szerint József főherczeg Abbaziában időzött akkor s készült a fölutazásra. Meg is volt már rendelve a különvonat, a mely Fiuméből Bécsbe vigye egy nappal a leleplezési ünnepély előtt. Azonban ez a vonat, a mely ott állott menetkészen az állomáson, nem indult el erre az utra. A főherczeg maródit jelentett és lemondott a különvonatról.

Személyi hírek. **Kállay Albert** főispán csak szombaton, e hó 7-én tér vissza Szegedre s vasárnap újra elutazik. Részt vesz a Csöngölén rendezendő rókavadászaton. — **Pálffy Viktor** katonaiügyi előadó holnap a fővárosba utazik.

— **A Tisza állása.** A baragos Tisza, mely Petőfi szavaival élve zuga, bögye törtte át a gátat, kifogástalanul viseli magát. Folyton és következetes numerusokban apad. Tegnap este még 554 méter volt a víz magassága Szegeden, ma reggel pedig csak 550 méter a magasság. A mellékfolyók sem adnak semmi okot a panaszra, csak a Szamos válik ki a többi közül és még folyton árad. Melléken — a folyam-mérnökség jelentése szerint — közepes árvíz várható.

— **Gratuláció Zsótér Andornak.** A szegedi gazdasági egyesület ma délelőtt üdvözölte szeretett elnökét, **Zsótér Andort**, a magyar nemességgel kitüntetett közbeccsülésben álló szegedi polgárt. A tisztelgésnél az egyesület részéről megjelentek **Lihtenberg Mór** egyleti alelnök vezetésével mellett: **Burger Alajos**, **László Gyula**, dr.

Rigó Endre, **Bokor Pál**, **Babarczy József**, **Zsótér Ferencz**, **Weiner Miksa**, **Vajda Sándor**, **Obláth Lipót**, **Szendrei Pál**, **Gerle Antal**, id. **Katona Imre**, **Eördögh József** és **Szobotka Vilmos**. A küldöttség szónoka **Lihtenberg Mór** volt, ki az ünnepelt férfinhoz a következő lendületes s a jelenvoltak éljenzése által többször megszakított üdvözlő beszédet intézte:

Mélyen tisztelt elnök ur! A szegedi gazdasági egyesület nevében van szerencsénk egyesületünk szeretett elnökénél megjelenni, hogy azon legfelsőbb kitüntetés alkalmából, melyben elnök ur dus érdemei elismerésül részesítettett, őszinte szívből eredő ragaszkodásunk, tiszteletünk és üdvözlőnknek ezen elöl szóval kifejezést adhatunk.

Örülünk ennek s örömrünk kétszeres, mert nem áll egyesületünk kebelében elszigetelten, hanem rokonszenves viszangra talál társadalmunk minden rétegében. De örömrünk fokozottabb azért is, mert tudatában élünk annak, hogy a kitüntetés a legérdemesebb férfiak egyikének jutott osztályrészül.

Mi, kik közvetlen tanui vagyunk már évek hosszú során át azon közhasznu, önfeláldozó, fáradhatlan ténykedésnek, melylyel a többi között egyesületünk élén is működni szives volt: lehetetlen, hogy kifejezést ne adjunk ez alkalommal azon ténynek, hogy önnek példája szolgált nekünk mindenben utánzási buzdításul.

A szegedi gazdasági egyesület közhasznu működése előmozdításában ennek hálás elismerésére ön dusan rászolgált oly annyira, hogy megengedhető talán nekünk azon feltéves, miként bokros érdemei mérlegelésénél legfelsőbb helyen, egyesületünk vezetése körül tanusított eredményteljes működése is az érdemsorozatoknak egyikét lön hivatva kitölteni.

Azért büszkék vagyunk elnökünkre, és midőn kérjük, hogy egyesületünket továbbra is szives jóindulatában tartsa meg: ismételjük szerencsekívánatainkat. Tartsa meg önt az isteni gondviselés boldogságban és háborítatlan egészségben családjával együtt az emberi élet legvégső határáig.

Az éljenzések lecsillapultával a könynyekig meghatott ünnepelt a nála már megszokott őszinte szavakban megköszönte az egyesület kitüntető megjelenését s a legfelsőbb kitüntetés indokát képező érdemek nagy részét a gazdasági egyesület tevékeny tagjaira hárítva vissza, biztosította a jelenlevőket, hogy miként eddig, úgy ezután is főtörékvését és büszkeségét fogja képezni az egyesület érdekeit minden irányban előmozdítani, mert miként hangsúlyozta, benne, az egyszerű és munkás polgárban a legfelsőbb kitüntetés csak a buzgalmat fokozza, de egyéniségét semmi irányban meg nem változtatja.

— **Kézfogó.** **Bilkei Lipcsey Ádám** dr., a „Szegedi Híradó“ felelős szerkesztője, eljegyezte **Békési Lóna** kisasszonyt Budapesten.

— **Bírói kinevezés.** Dr. **Perczel János** albiró, a szegedi királyi tábla tanácsjegyzője, az ujvidéki törvényszékhez bírónak neveztetett ki. A kinevezés hírére bizonyosan sokan fognak gratulálni az új bírónak, ki jeles képzettségével, tehetségével és nagy szorgalmával érdemelte ki az előléptetést. Dr. **Perczel János** távozásával hézagot hagy Szeged társadalmi életében is, melyben mint az aranyifjúság egyik legrokonszenvesebb tagja mindig előkelő részt vett.

— **A budapesti kamara új titkára.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara tegnap **Wahrmann Mór** elnöklete alatt tartott ülésén az üresedésben levő titkári állásra **Fritz Péter** eddigi másodtitkárt választotta meg egyhangulag.

— **Zsidó községkerület gyűlése Szegeden.** A csongrád-, csanád- és torontál-megyei zsidó községkerület f. hó 10-én Sze-

geden tartja nagygyűlését a következő napirenddel: 1. Ünnepélyes isteni tisztelet, melyen az ünnepi szónoklat megtartására **Klein Mór** dr. nagybecskereki főrabbit kereste meg az elnökség. 2. A XXII. községkerület megalakulása. 3. A kerületi előljáróság választása. 4. A kerületi bíróság elnökének és alelnökének választása. 5. A bírósági 24 tag kisorsolása. 6. Indítványok a kerület hatáskörébe tartozó ügyekre vonatkozólag.

— **Esküvő.** **Porgesz Henrik**, a szegedi Victoria gőzmalom igazgatója, május hó 8-ikán tartja esküvőjét Budapesten **Löwy Zsófi** kisasszonnyal.

— **A szegedi gyorsvonatért.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara tegnapi ülésén egy kecskeméti kültag kérésére azt határozta, hogy fölterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez, mikép a Budapestről este Szeged felé indult és május elsejétől megszüntetett gyorsvonatot ismét helyezze forgalomba. Elölször tudvalevőleg a szegedi kamara tett hasonló fölterjesztést és követte a temesvári, most pedig a budapesti. Három kamarának és egy nagy vidéknek kedvéért a miniszter remélhetőleg vissza is állítja azt a nagyon élénken frekvenciált gyorsvonatot.

— **Kihágások.** A kapitányi hivatal mint kihágási bíróság a múlt hórapban 99 kihágási ügyet intézett el. Az ügyek legtöbbször közrend elleni kihágás. Volt aztán köztük építkezési s tilos legeltetési ügy is meglehetősen szép számmal.

— **Ragályos betegségek.** Föltűnő módon lepadt a múlt héten a ragályos betegségek száma a város területén. A belterületen összesen 5 eset volt: 2 kanyaró, 3 trachoma, a külterületen 1 vörheny.

— **1.700.000 márkás sikkasztás.** Magyarország összes jó hírnévnek örvendő sikkasztói eltörpülnek ezen ur mellett. Ez a minden sikkasztók királya, ez a **Jäger Rudolf**, aki egyszerre egy millió hétszáz-ezer márkát emelt el frankfurtból. A ritka financiai tehetségű eszkamotört most itt is keresik. Ez a teljes személyleírása: 44 éves, 1848. április 15-én született Frankfurtban a Majna mellett, 171 ccentiméter magas, a haja sötét, fölálló, szemei kékek, körszakállas, de a felső részen bőrbetegség miatt leborotválva. A sikkasztó asszonyostul utazik. A körözlevél azt mondja, hogy valószínűleg vele van egy szőke beteges nő, akit a feleségének szokott kiadni. Hát egy millió forintból csak el lehet már tartani egy asszonyt. Különösen ha az egyenlítő körüli vidékeken telepszik le **Jäger ur**, ahol nem kell prémes téli bundákat vásárolni. A sikkasztó után különben nagy rendőri hajsza indult meg, mert az elfogója ezer márkát jutalmat kap.

— **Katonai vendég Szegeden.** Holnap délben **Kalliwoda** dandárparancsnok Szegedre érkezik és megtekinti a 46-ik ezred itt levő zászlóaljának gyakorlatait.

— **Bérbeadott földek.** A marostói ártéri földek vetyeháti és orlováci területét ma adta bérbe a tanács árlejtés útján. A földek elég jó áron lettek kiadva, mert némely holdért 17 forintot is fizetnek a bérlők.

— **A telefon a rendőrség szolgálatában.** Más városokban rég fönáll már, hogy a rendőrségi laktanyák telefon által vannak egymással összekötve. Szegeden már évek óta vajudik ez a terv, a mely most jön a megvalósulás stádiumába. Az alsóvárosi és a felsővárosi rendőrlaktanyákat telefon által kötik össze a központtal. A rókus város-

részi laktanya nem kap, egyrészt mert közel van a központhoz, másrészt a szomszédos közkórház telefonját használhatja egyes szörványos esetekben.

— **Új vasut az Alföldön.** A szentesi vásárhelyi vasut létesítése tárgyában ez eddig forgalomba jutott hírekkel szemben illetékes helyről a következő értesítést kaptuk. A vonalat, melynek hossza 344 kilométer és építési költsége 792.500 frtra van előirányozva, a vállalkozás vagy házi kezelés útján fogják-e kiépíteni, a végrehajtó bizottság végérvényesen még nem döntötte el. Az építés megkezdésének ideje még most szinte nem tudható, mert tekintettel arra, hogy a vasut két meglevő vasutat kötne össze, az építési engedély országgyűlési jóváhagyást igényel. Erre vonatkozó javaslatát pedig a kereskedelemügyi miniszter még be sem nyújtotta a képviselőházhoz. Annyi azonban állítható, hogy az építést, mielőtt az engedély meg lesz, azonnal megkezdik.

— **A tápéi komp vizsgálata.** A tápéi komp megvizsgálását e hó 6-ikára tűzte ki Sebők Kálmán főmérnök, az államépítészeti hivatal főnöke. Hogy a várost kik fogják képviselni a vizsgálaton, arránézve a polgármesteri hivatal még nem határozott.

— **Tisztelgés a község pénzén.** Sok mindentféle ügyes dolgot kitalálnak olykor egyes községek előjárói. Egy érdekes deputációzásról írják ezt most nekünk: Tudva van, hogy Csávossy Béla országgyűlési képviselőnél háznagygyá történt megválasztatása és nevenapja alkalmából választó kerületének száztagu bizottsága tisztelgett Budapesten. Az ilyen tisztelgés sokszor azért is elmúlik, hogy nincs pénz. Ilyenforma veszély fenyegette Ö-Telek deputatus férfait is, melyen azonban Ö-Telek bölcsei ma már nem is olyan szokatlan módon segítettek. Akként vélték t. i. a felrándulás költségeit legcélszerűbben fedezni, hogy a községi bíró és elvtársai bölcs elhatározásával a község pénztárából vettek ki 90 forintot. Hogy azonban meg legyen a kellő jogczim is, a felrándulást azzal indokolták, hogy a község részére a kincstári földek megvételét akarják kieszközölni.

— **Szegedi sajtópör vizsgálat alatt.** Budapestről írják, hogy Balonyi Imre törvényszéki bíró abban az érdekes szegedi sajtópörben folytat most vizsgálatot, amelyben a felek mindegyike vádló és egyszermind vádlott is. A pörre okot Fein Lajosnak egy hajdan erős, de romlásnak indult foga szolgáltatott, amelynek eltávolítása céljából Ungváry Péter szegedi fogorvoshoz fordult. Ungváry a sok kint okozott fogat szerencsésen kihúzta, de páciense állítása szerint az is megtörtént, hogy a műtét közben a nyelvének egy darabkáját is lecsipte. Másnap Fein Lajos egy szegedi lapban „hála nyilatkozatot” tett közzé, amelyben azonban nem volt köszönet. Elmondja benne, hogy az ügyeskező fogorvos milyen virtuozitással rántotta ki a fogát s ezzel ugyanazon fájdalom érzése alatt nyelvének egy részecskéjét is, ami őt arra indítja, hogy Ungváryt figyelmébe ajánlja minden olyan szenvedő embertársának, akit végzete — hosszún nyelvű anyóssal áldott meg. A halának illetlen nyilvánulása nem igen hatotta meg a fogorvost, mert azzal felelt ugyancsak a nyíltérben, hogy azért a hála nyilatkozat közzétételéért „14 frttal megfizettek” Feinnak. Így aztán mindkettőjüknek alkalmuk nyílt sajtópörrel lépni föl, amit nem is mulasztottak el.

— **A poézis az életben.** Néha egy kis község képviselőtestületében több érzék van a költészet s a költők iránt, mint egy nagy város oszlopasaiban. Szegeden Vörösmarty, Garai nevére csak valamivel hosszabb ut-

czákat neveztek el, mint egy tisztességes nyul fark, míg Tisza Lajos egy egész körutat kapott, amelyen vagy kétszázszor olvashatja a nevét a házszámokon. A délvidékről írják nekünk most ezt az érdekes dolgot. A Jókai örök szép „Arany ember”-ében mint „Senki szigete” ismeretessé volt Osztrova temesmegyei község képviselőtestülete elhatározta, hogy a község nevét Aranyemberfalvára változtatja.

— **Átutazó élőhalottak.** Szomorú szállítmány utazott tegnap át Szegeden, erős rendőri felügyelet alatt. Becskerekéről jöttek, Budapestre mennek abba a nagy házba a Lipótmezőn, ahonnan csak keveseknek adatik meg a visszatérés. Egy férfi, egy nő: Pusztik János és Monin Julia. Mindketten örültek.

— **A rossz pénz.** Valamikor 14—15 éves korában rettenetesen ismert rendőri alak volt Szegeden Boros órásinas. Sokféle galibát csinált itt, sokszor volt fölügyelet alatt. Egyszer aztán eltűnt Szegedről. Hirt se adott magáról sokáig s azt lehetett volna hinni, hogy el is veszett valahol. De hiszen a rossz pénz nem vész el. Most hallatszik róla a hír. Sarkadon beállított a községi előjárósághoz, előmutatva szegedi munkakönyvét és iparhatósági bizonyítványát s kijelentette, hogy ő órászüzetet nyit Sarkadon. Ennek megörültek ott nagyon, mivel hogy órában dolgozó emberfia még nem volt a faluban. Boros össze is szedett ott néhány órát és mindjárt fölvette a javítási pénzeket is. Az órákat, egynek kivételével, ott hagyta aztán a ki nem fizetett kvártélyon, de kijavíttatlanul. Nem ketyegett azok közül egy sem Boros Budapest felé véve útját, megszökött a faluból. Most keresi a becsapott község a jó szegedi fiút.

— **Képsorsolás.** Füleky József felsőbb leányiskolai rajztanár egy 300 forint értékű képet sorsol ki, egy forintos tétekkel. A kép Krisztus és a vigasztaló angyal címen ismeretes, minthogy egy tizenhatodik századbéli eredeti híres olasz festmény után lett másolva. A Lengyel Lőrincz-féle butorkereskedés kirakatában van közszemlére téve a sikerült festmény, ott mindenki megtekintheti.

— **A rettenetes nagy öröm.** Május elseje nemcsak azért szép, mert zöldbe szokás olyankor járni, hanem mert fizetéseket is adnak ki a hivatalnokoknak. Nagy öröm ez nagyon a nagy nincsetlenség után. A városi főpénztárnál úgy megörült egy eddig névszerint ismeretlen hivatalnok a fizetésének, hogy örömeiben kalap nélkül rohant el a bankókkal. A kalap most már négy nap óta van a hivatalban, de még nem jött érte a tulajdonos. Még van költség. A főpénztár elmés tisztviselői a kalapot különben beosztották a hivatali leltárba s ezidőszakra aprópénzes fátál gyanánt használják.

— **A szomszédék kérvénye.** A kereskedelmi miniszter elutasította Tallián Jenő és társainak kérvényét, melyben azt kérelmezték, hogy a Budapest és Temesvár között közlekedő gyorsvonat Oroszlámoson megálljon.

— **Szegény ember kára.** Szegény, nagy családú boltiszolgát ért ez a kár. Kézikocsijáról, a melyen árukat szállított a házakhoz, leveszett egy vég vászon a belvárosban. A megtaláló nagyot segít a szegény emberen, ha deponálja a rendőrségnél a vásznat.

— **Talált zálogjegy.** Ma délután egy óráról kiállított zálogjegyet hoztak be kiadóhivatalunkba, ahol tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti.

Három öngyilkos egy napon.

— Önakasztások napja. —

Komoly, szakálás bölcsek statisztikai adatok alapján szokták kiszámítani, hogy a legtöbb öngyilkosság ősszel, a huszadik borongós ködében a tél hideg nyomában történik.

Ezt a statisztikát erősen meggyengíti a mai nap, ez a vidám, mosolygó májusi reggel, amelyen hárman akasztották föl magukat Szegeden. Két tizenhétéves gyerek, akik még azt se tudták, hogy miért élnek, meg egy öreges tanyai asszony. Itt van sorrendben mind a három.

I.

Az alsótanyai feketeszélen történt meg az első. Egy 50 éves jómódu tanyai asszony, Dobó Veron, fölakasztotta magát a háza padlásán. Mire a cselédjei megtalálták, már halva volt.

Az asszony régebbi idő óta buskomoróságban szenvedett. Az első férje öngyilkos volt, a második néhány év előtt, nem tudni miért, világgá bujdosott. Az öreg nőt az keserítette el, hogy olyan nagy egyedülletben kell neki élnie. Holttestét dr. Endrey István alsótanyai ker. orvos vizsgálta meg s beszállította a városi közkórházba.

II.

Jeney Mátyás, papucsosinas, 17 éves. Lehotai György szabadkai-sugaruti műhelyében dolgozott. Jó, csendes fiú volt mindig, aki szerette a szüleit. Ez volt a baja. Szombaton meghalt az apja és vasárnap temették. Az apja halálán annyira elbuslakodott a fiú, hogy ma reggel hat és hét óra tájban a ház egyik félreeső helyén lábszijra fölakasztotta magát a szegény kis papucsosinas. Holttestét az édes anyja galamb-utcai lakására szállította a rendőrség.

III.

Zombory Béla, cipészinas, szintén 17 éves. A felsővárosi Osztrovszky-utcában a református iskola padlásán akasztotta föl magát egy ruhaszáritó kötéllel a kakasülőre. Halva találták. Mikor levágták a kötélről, már hideg volt a gyerek teste s a megjelent dr. Aigner kerületi orvos konstataulta a halált.

Az öngyilkosság oka, mint mondják, az, hogy a fiúnak nem volt kedve a bőrben dolgozó mesterséghez. S mivel nem volt hozzá kedve, nem birta megtanulni s ezen való kétségbeesésében vált öngyilkossá.

A halottat a rendőrség a nagybátyja, Zombory András lakására vitette.

Holnap mind a három hullán megejtik az orvosrendőri bonczolást a városi közkórházban.

Diákok a halál előtt.

— Vitriol és revolver. —

Rövid idő alatt két diákszerelem ért majdnem szomorúan tragikus véget Szegeden.

A fiatal vér könnyen fölpezsdül. A diák, aki az életet még csak a könyvből tanulja az iskolában, nem ismerős azokkal az apró pofonokkal, amiket Élet ur szokott osztogatni boldognak boldogtalannak s ha valami fölött elkeseredik, könnyen határozza el magát, hogy beleugrik a halálba fejjel. Egy kis szerelmi csalódás s hamar értékét veszíti előtte az élet, amellyel pedig még adós a szüleinek.

Két előkelő család fiatal sarja nézett farkasszemet a halállal ilyen apró bubánnal miatt.

Szavahihető poéták állítása szerint igen sötét verem a szerelem, ha különösen tizen-nyolcz éves szivekben ver tanyát magának.

Pedig csak olyan könnyed, ugyneve-

— Én is csodálkozom ezen! Ő tudja legjobban az okát, ha fél, hogy miért fél. Nem csoda, ha gyűlölöm, vad, kiolthatatlan gyűlölettel.

A marquis maga is megijedt szavai vadságától s ezután halkan suttozta:

— Igen, gyűlölöm! Gyűlölöm kell! Uram isten!

Richard a marquis arcába nézve, látta, hogy ez rendkívül föl van izgatva. Fájdalom kinyomata látszott a vonásain. De azután kemény és hideg lön az arca megint s halálos gyűlölettel tekintett öreá is.

— Nagyon jól van az, hogy fél tőlem! — szólt nyugodtabban. — Nem hiába fél. Mielőtt elmennék innen, széttépem a szívet. A bosszu ott éri, ahol a legsebezhetőbb.

— De, Waldemare lord, nem érez szánsálmát ön?

— Nem. És tudja, hogy fogom megsebezni? A nyilat, hogy a szívébe találjon, vagy a fiára vagy önre kellene kilőnöm. Ezt tudom, ez bizonyos.

Richard némán hallgatta a kifakadásokat.

— És mivel — folytatta a marquis — nincs szándékomban, hogy az ártatlan és magával tehetetlen gyermeket használjam föl bosszum eszközéül: ön fog az lenni!

— Nagyon jól van — felelte nyugodtan Richard, kiegyenesedve egész magasságában. — Nem keresem a harcot önrel, lordom és nem is szeretném kezeimet beszenyezni a vérevel. De azért még nagyon jól tudom védeni magamat és védelmezni a két szerencsétlent, akik tőlem védelmet és segítséget várnak.

— Ha védeni tudja magát, tegye most rögtön. Itt vannak a pisztolyok. Vegye az egyiket. Elég távol vagyunk a kastélytól arra, hogy ne hallják meg a lövések zaját.

A marquis a mellsebéből kis, elegáns tokot vett ki, a melynek két pisztoly — valószínűleg gyerekszerszámoknak látszott — volta

tartalma. Layne felé nyújtotta a tokot, a ki habozva nyult érte.

— Semmi vágyam sincs arra, lordom mondá — hogy önrel duelláljak. Az én boldogságom nem függ az ön halálától —

— De az enyém az önétől — vágott bele haragosan a marquis. — Évek óta vágyakozom arra, hogy bosszút álljak önön s örülök, hogy most megtehetem. Most nem osonhat el. Vagy én, vagy ön. Egyikünk itt marad.

Richard nem szólt egy szót sem tovább. Kiválasztotta az egyik pisztolyt s a másikat a marquisnak nyújtotta át.

— Álljon föl husz lépés távolságra — szólt a marquis, fölemelve a fegyverét — vagy nem; maradjon itt, majd én méröm ki a távolságot.

Layne nem bánta s a marquis kilépve a distanceot, feléje fordult.

— Négyig olvasok s egyszerre lövünk. A ki élve marad, intézze el a dolgot úgy, ahogy akarja.

Richard nem felelt. Tudta jól, hogy ha elesik, Alice tudni fogja az okát, miért történt.

— Egy — kettő — három — négy! — számlált a marquis lassan és ünnepélyesen. Hangja ment volt minden izgatottságtól.

Az utolsó számnál egyidejűleg tüzeltek. A pisztolyok dörrenése után halk sóhaj volt hallható. Azután Layne Richard arcára bukott.

A marquis sértetlen maradt. Egy idejig úgy nézett ellenfelére, mintha félne közeledni hozzá. Azután azonban odalépett és a nevére szolított.

— Szóljon, Richard — mondá föléje hajolva. — Mag van sebesülve?

Folyt. köv.

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BÁBA SÁNDOR.

Kislottó.

Szeged, máj. 4.

Szeben	65,	13,	35,	7,	28.
Prága	12,	38,	83,	23,	54.
Lemberg	72,	7,	18,	55,	63.

Nyilttér.

41112892. sz.

310-3-2

Hirdetés.

Az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló 1891. évi XIV. t.-cz. a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi 13,228. sz. rendeletével 1892. évi ápril hó 1-ső napján életbe lépett.

E szerint a törvényben előirt kerületi pénztárak alapszabályai, úgy a pénztárnál érvényes átlagos közönséges napibér az érdekelt munkaadók és biztosításra köteleettek által külön-külön választott bizalmi férfiak meghallgatásával állapítandók meg.

Az egyik kerületi pénztár székhelye Szeged, hatásköre kiterjed ezen város, úgy Csongrádvármegye csongrádi és tiszáninneni járásainak területére.

Ezen pénztár alakításához szükséges bizalmi férfiakat mindkét részről külön ötöt, az ennek területén lakó munkaadók; (iparosok, kereskedők, gyárosok, építési, közlekedési, mezőgazdasági és egyéb vállalatok) másrészt ezek mindazon alkalmazottjai, akik 4 forint napi, 1200 forint évi fizetésnél kevesebbet élveznek, választják 1892. évi május hó 8-án és pedig: az alkalmazottak délelőtti 10 órakor, a munkaadók délutáni 4 órakor, Szegeden, a városi székhelyben tartandó ülésen, melyre az érdekeltek ezennel meghívottak.

Kelt Szegeden, 1892. évi ápril hó 16-án a szegedi kerületi pénztár alakításával megbízott elsőfoku iparhatóságnál.

Reiner József,

főkapitány.

Hidegvíz-gyógyintézet megnyitás.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy május hó 3-tól kezdve

hidegvíz-gyógyintézetünk

az 1892-iki idényre a közönség rendelkezésére áll.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Wagner örökösök,

329-3-2

fürdőtulajdonosok.

RENDKIVÜL FELTÜNŐ ÚJ TALÁLmány.

Lakatosok, kovácsok, gyárosok és gazdák figyelmébe.

Szállítható vasszerkezetű fűvő.

Szabadalmak Európa legtöbb államaiban és Amerikában bejelentve.

Főelőnyük: Rendkívül erős és egyenletes légáramlat (ez által a vas gyors izzása), örökös tartósság (vaszerkezet folytán), nagymérvű helymegtakarítás, (mivel fűvőkészlet a tüzhelylyel egyben van).

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint ezen új találmányu fűvőt Szegeden, Pálfi testvérek urak engedelmével vasöntőde és gépgyárukban, Kálvária-utca II. sz. pénteken f. hó 6-án d. u. 1/24 órakor tüzzel való működés közben be fogom mutatni, melyre az érdeklődők tisztelettel meghívottak.

347-1-1

Megrendelések úgy a helyszínen, mint a Tisza-szálló 34. számú szobájában péntek estig elfogad

DEUTSCH ARMIN,

az első magyar vasszűvő-gyár képviselője, Budapestről.

VALÓDI

ORVOSI MALAGA-SECT

a klosterneuburgi cs. és kir. bor-vegykísérleti állomás vegyelemzése szerint

igen jó, valódi malaga,

betegek, gyengélkedők és gyermekeknek kitűnő erősítő szer, vérszegénység és gyomorgyengeség ellen kitűnő hatása. Egész és fél üvegekben a

Bécs VINADOR Hamburg

spanyol borragykereskedő cég hivatalosan bejegyzett védjegyével ellátva, eredeti árban. Kapható azonkívül minden más külföldi bor eredeti üvegekben és eredeti áron.

Szegeden: Aigner Ödön borkereskedőnél, Alacs György cukrásznál, Árvay Sándor cukrásznál, Gyuritz Mihály cukrásznál, Ketter Károly »Proféta« vendéglősnél, Szilasy Ignác borkereskedőnél, Bavesitz Lőrincz »Hétválasztó« szállodásnál, Renglovits János kávésnál »Nemzeti kávéház«.

A Vinador márkára és a hivatalosan bejegyzett védjegyre kéretik figyelni, mert csak ez esetben lehet a tiszta valódiságért kezességet vállalni.

69

Hirdetmény.

Mint néh. Csiszár József örökösének képviselője ezennel közhírré teszem, hogy a nevezett örökhagyó nevében levő szegedi 3585. sz. tjkvben, az 1402. hrszámu 263 □-öl, viola-utca 7. sz. alatti ház és telek, szabad kézből eladó.

Az érdeklődők tehát értesítettnek, hogy az adásvételi feltételeket ujlakásom, és illetve új irodai helyiségemben (szegedi kaszinó épület) a szokott hivatalos órák alatt megtudhatják.

Szeged, 1892, május 4-én.

348-4-1

Nyáry János,
ügyvéd.

Keil Alajos-féle Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára
1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr. 189-10-4

Viaszk-kenőcs

egjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.
1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Beregi Lajosnál
Szegeden.

AZ ELSŐ ALFÖLDI

COGNAC-GYÁR

Halász Ferencz és társa Kecskeméten.

Gyártmányai a legjobbak, mit orvosi tekintélyek is bizonyítanak. Különösen
ajánljuk a n. é. közönség b. figyelmébe ujdonságát

GYÓGY-COGNACOT

mely izletes és kitünő gyógyhatásu.

249-25-10

Kapható Szegeden: ifj. Aigner József, Tóth Péter, Schlesinger Mór,
Gruits Péter, ifj. Rieger Mihály és Szilasi Ignác urak üzleteiben.

Gyógy-cognac kapható: Vajda Imre és társa uraknál.

Főképviselet Szegeden: **LUSZTIG MANÓ** urnál.

Gyárépület eladás.

Felső-Tiszapart, Zsótér- és Maros-utczák
által határolt, **Felmayer féle 25. sz.**
gyárépület

eladó,

esetleg bérbevehető. Értekezhetni alulirotnál.

Fodor István,
ügyvéd.

324-3-3

50344/92. szám

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a f. 1892. év folyamán
kiváltandó és pályafenntartási célokra már nem használható, mint-
egy 700 tonna ócska aczélsin eladása céljából nyilvános pályá-
zatot hirdet.Ezen sinek a m. kir. államvasutak valamely állomásán bér-
mentve kocsiba rakva és hivatalból bemázsálva azon részmennyisé-
gekben bocsájtatnak a vevő rendelkezésére, amint azok az év fo-
lyamán, esetleg az év végeig a pályából visszanyerethetnek.Az adás-vétel megkötése időpontjában készletben levő meny-
nyiség árát a vevő 8 nap alatt befizetni és a sineket a befizetéstől
számított 2 hét alatt átvenni köteleztetik, a további készletek az
ócska anyagok eladásáról szóló, alább idézett általános feltételek
értelmében veendőek át.A f. é. november hóban rendelkezésre állandó készlet az érték
előzetes lefizetése mellett, legkésőbb f. é. december 25-ig, a de-
cember hóban esetleg visszanyert sinek pedig legkésőbb 1893. évi
január végéig föltétlenül átveendőek.A sinek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szab-
ványára, hosszára és minőségére adatnak el, minélfogva az ajánlat-
tevők, ha csak is különleges célokra alkalmas vagy bizonyos szel-
enyű és hosszúságú sineket kívánnak megvenni ezen kívánságukat
az ajánlatban határozottan kijelenteni tartoznak.Kikötetik, hogy minden ajánló ajánlatával az a felett hozandó
határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmennyiségre is tehető.

Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem sorolt föltételekre nézve
kötelezőknek elismeri a m. kir. államvasutaknak az ócska anyagok
eladása iránt fenálló 129,381/91. sz. általános feltételeit.

Ezen feltételek 15 kr-ával a nyomtatványtártól megszerezhetők.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár
(számmal és betűvel) végre az idézett feltételek elfogadása világosan
kifejeződik.Felhívtnak tehát a pályázni szándékozók, hogy kellően lepe-
csélt s egy 50 kros m. kir. bélyeggel ellátott ajánlatokat ezen
külfelirattal: „Ajánlat ócska aczélsinek megvételére az 50344/92.
számhoz” f. 1892. évi május 31-ikének déli 12 órájáig az anyag- és
leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. sz. II. emelet)
benyújtani sziveskedjenek.Bánatpénzképen az ajánlott egységi ár szerint kiszámított ér-
tékösszeg 5%-a május 30-án déli 12 óráig a főpénztárunknál kész-
pénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.Az értékpapírok elfogadtatnak a budapesti, illetve a bécsi tőzs-
dén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi utolsó árfolyam szerinti
értékben, de nem a névértéken felül; ugyanily értékben számittat-
nak az ovadékluteendő értékpapírok is.Bánatpénz nélkül vagy a határidőn túl tett ajánlatok figye-
lembe vételre nem számíthatnak.Egyébként a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja ma-
gának a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az aján-
lott árra, szabadon választhasson, hogy az ajánlott mennyiségből az
egyes ajánlóknak, tetszés szerinti részmennyiséget is engedhessen
át; s végre hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is teheszen.Ha ajánló csak a kiírt egész mennyiségre vagy annak bizonyos
meghatározott részére kíván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában ha-
tározottan kifejezni tartozik.

Budapest, 1892. ápril hóban.

Az igazgatóság.

Az év végéig működő, egy nagyobb vállalat tiszt-
viselői és munkásai élelmezésére föllállított barakkba

vendéglős

kerestetik, esetleg egy főző is fölvétetik biztosítékkal.

Bővebbet Szegő testvéreknel, Mérey-utca 6. sz., vagy 1/21—1/22 óra
között Lengyel-utca 19. sz. alatt. 346-1

Német-osztrák Mannesmann-féle csővek gyára

főiroda Osztrák-Magyarhon, Olaszország és a Kelet részére:

Bécsben, I., Kärnterring 17.

Központi iroda: Berlinben N. W. Pariserplatz 6. Gyárak: Komotauban, Csehországban, Remscheidben és Saar melletti Bousban.

Sürgőnyozim: ROHRMANNESMANN.

Forradás nélküli Mannesmann-féle csővek (közvetlen hengergyártmány masszív aczéltörzsből).

Dombornyomatu csővek 50—350 mm. átlaggal, 4, 5 vagy 6 mm. vastag, karimákkal vagy burokkal gőz-, viz-, petroleum-, nyomlevegő-vezeték-
hez. Teljes vezetékek berendezése elvállaltatik.Forr-csővek kazánok, mozdonyok, hajókazánokra, stb. forrcsővek a tüzzekrénytől kezdődő vékonyodással. Legújabb és legcélszerűbbnek
ajánlható szabvány. Árfőlemelés nélkül.

Légszusz-csővek, furó-csővek és ür-furók, melegviz fűtésre való csővek. Préselt gázokra való medenczék stb. pinczehűsítő csővek.

Távirda és telefonoszlopok, földföldi villanyvezetési oszlopok villanyos vasutaknak. Mannesmann-féle csővek
keményíthető szerszám-aczélből, csapszegek, tokok és ürszerszámokra.

Aluminium-csővek.

Árjegyzékek, költségvetések és felvilágosítást kívánatra ingyen.

255-50-1-1

Szegeden, 1892. Nyomatott a kiadó Baba Sándor könyvnyomdájában.